

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felölös szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 „
Negyedévre ——— 6 „
Egy hóra ——— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 166. szám.

Péntek, július 24.

Az obstrukció eredményei.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, július 24.

Még bizonynyal nem érkezett el az idő az obstrukció történetének megírására; de az a lélektani pillanat talán itt van már, melyben az intranzigensek is magukba szállnak s felteszik maguknak a kérdést, hogy mint jött a mai, nekik sem kellemes helyzet, vajjon a viszonyok parancsolták-e, előre tervezve s elhatározva volt-e, avagy jött anélkül, hogy valaki előre látta volna s keletkezésében a lelkeket oly irányba terelte, mely oly alakulásokhoz vezetett, melyeket senki sem szándékol.

Vegyük mindenképp az obstrukció legfeljebb eredményét, a kormányváltozást szemügyre: azt akarta az ellenzék, hogy Széll Kálmán eltűnjék a politikai színpadról, vagy csak gondolt is-e az ellenzék arra, mikor a harc komolyabb alakot öltött, hogy ez lesz az eredmény? Bizony nem! Nem akarta azt előidézni, de elhárítani sem volt képes, midőn Széll lemondásának szüksége bekövetkezett. Hogy mily kevésbé volt meglepődve az ellenzék akciójának ezzel az első eredményével, bizonyítja az a pártütés, mely a függetlenségi pártban kitört, bizonyítja a szőszegés, melyet ily tekintélyes csoport követett el és amely azt az elítélhetetlen benyomást kelti, mintha elégtételt, persze nagyon különös elégtételt akart volna adni az ellenzék a visszalépett államférfiúnak. Nem az obstrukció nem volt előre elhatározott dolog. Véletlenül jött és ezért oly nehéz számüzni.

Az eredeti katonai javaslat komoly aggodalmat keltett a bizottságban, minthogy oly terheket vett kiltatásba, melyek sok családapát érzékenyen értek volna, miért is a kormány rajta volt, hogy e terhek kiküszöböltesse a javaslatból. Ennek az lett a következménye, hogy a volt nemzeti párt tagjainak eszébe jutott, hogy nekik

bizonyos nemzeti aspirációik voltak a katonai ügyekben. Így újból módosítani kellett a javaslatot s mikor az a Ház plenuma elé került, a függetlenségi párt ama alternatíva előtt állt, hogy vagy simán átveszi a javaslatot, minthogy azon már kétszer is javítottak, vagy minden fegyverrel küzd ellene. Kezdetben csak a nagyobb teher ellen foglalt állást, később, midőn ez elkerülhetlennek látszott, a „nemzeti követelményekre“ vetette magát, melyek fejében kész volt megszavazni a nagyobb terhet.

Ebből látjuk, hogy kezdetben nem volt meg az obstrukció szándéka, hanem csak eredményt akart felmutatni a függetlenségi párt. Nos, a nagyobb teher eljuttatásával sikert is aratott, de ennek dacára folytatja az obstrukciót. Okos ez, van ennek értelme és célja? Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök ismételtén kijelentette, hogy az új védtörvény keretében törekedni fog mindama nemzeti követelményeket teljesíteni, melyek az ország védképességével és a kormány elvi álláspontjával összeegyeztethetők. Más közjogi alapon álló parlamenti párt józanon kívánhat ennél többet? Szabad kívánnia, hogy a kormány a pillanat megmentése végett oly kötelezettségeket vállaljon, melyek teljesítése lehetetlennek bizonyulhat, mert az ország erejét csökkenthetnék és oly állapotokat idézhetnének elő, melyek a függetlenségi pártnak sem lehetnek kívánatosak?

Cseh lapok már most hangosan követelik, hogy a magyar ellenzék követelje engedményeket a többi „historiai“ nemzeteknek is adják meg. Amiről a cseh lapok nem is szólnak, horvát testvéreink szintén követelnék nyelvük érvényesülését és így lenne négy-öt, vagy még több vezénnyelv. A kész babiloni torony lenne ez s ezt az intranzigensek sem akarhatják. A nemzeti-ségek ránk uszításán kívül még az a szomorú eredménye az obstrukciónak, hogy az or-

szágot már-már a gazdasági tönk szélére juttatja. Legyünk okosak és főleg mérsékeltek, ne akarjunk sokat markolni egyszerre, mert eltekinthetünk attól, hogy aki sokat markol, keveset fog, a mértéktelenség politikájától vérszemet kapnak azok, kik valósággal lesben állnak. Cseh lapok a példa rá, hogy a nemzetiségek érdekét szolgálja az obstrukció.

L. L.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádifürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

— Személyi hír. Dr. Dellimanics Lajos főispán holnap utazik neje társaságában Balaton-Földvárra, hol szabadságidejének egy részét fogja tölteni.

— A karánsebesi királysobor. A Karánsebesen felállítandó királysobor munkálatai gyorsan haladnak. Az alapkövetélnél, amely a múlt szombaton ment végbe, jelen voltak a végrehajtó bizottság képviselői. Az alapkövet minden nagyobb szertartás mellőzésével tették le és abba a jelenleg forgalomban levő pénzekből 1—1 darabot, továbbá egy milleniumi érmet helyeztek el. — Ha a munka továbbra is úgy halad, nem lehetetlen, hogy a leleplezés már az ősz folyamán megtörténik, annál inkább, mert Fadrusz szobrász már annyira felgyógyult súlyos betegségéből, hogy ismét dolgozhatik s mindenképp a karánsebesi szobrot vette munkába.

— Katonáink a hadgyakorlaton. A közös hadseregnek Nagybecskereken állomásozó katonái ma reggel indultak el az idej hadgyakorlatokra. A csapatok teljes számban vesznek részt a gyakorlatokon s a kaszárnyákban csak a legszükségesebb létszám maradt.

— A csendőrkerület új beosztása. A szegedi csendőrkerület, melyhez Torontál is tartozik, tudvalevőleg új beosztást kap. Az új beosztás augusztus 1-én lép életbe s a következő változtatásokat vonja maga után. A kerület ezentúl

A „TORONTÁL“ tárcája.

A haramia özvegye.

(Szárdíniai történet.)

— ... Az ám, én is jó családból származtam, — mesélte az özvegy. — Ennek a porontynak az apját is Zuanne-nak hiták, mert hát a fiugyermek viselje mindig az apja nevét, hadd legyen hozzája hasonló. Bizony derék ember volt és akkora, mint a jegenyészál; ihol a köpenyeye, itt lóg most is a falon.

Hozzá nem érnék, nem én, ha ugy kellene is megfagynom! — folytatta az özvegy; és a durva, fekete darócból szabott köpenyegre mutatott, amelynek ráncai között pókok szővögettek poros hálójukat.

A fiámé lesz, majd ha belőle is olyan derék ember válik, mint az apja volt. Az apja haramia volt, az ám; tiz esztendeig élt haramia-életet. Néhány hónapja alig mult az esküvőnknek, már a Campagnára volt kénytelen menekülni. De sokszor elmentem utána, de sokszor meglátogattam a Gennargentu*) tetején; vadbirkára, sasra, keselyűre vadászott s a mikor meglátogattam, vadbirka combjával tartott jól.

A szabad ég alatt aludtunk; de ez a köpenyeg volt a takaró s az uram keze mindig meleg volt, még a mikor havazott is. Sokszor más haramiak is jöttek látogatóba, csupa derék, fürgé, mindenre, a halálra is kész ember. Azt hiszed tán, a haramia rossz ember? Rosszul hiszed, hugom; olyan ember az mind, a ki muszáj vele, hogy az erejét használja, punktum. Az uram

*) Szárdínia-sziget legmagasabb csuca; magassága 1864 méter.

nem egyszer mondta: régentén háboruba ment a férfiember; ma már nincsen háboru, de hát az ember kénytelen vele, hogy küzdjön és azért utonálló lesz, rabló és bardanakra*) jár. Nem azért, hogy rosszat miveljen, hanem hogy valami módon megmutassa, milyen ügyes és bátor ember.

— Szép ügyesség! Bizony Isten szép!

— Nem értesz te ahhoz, testvér, — vágta vissza büszkén az özvegy. — A sors rendeli azt így. Most pedig elmesélem, miért lett az én uramból haramia.

Valami komoly méltósággal mondta ezt, mintha az ő ügyes ura önként választotta volna tisztel és fényes pályáját.

— Alig néhány hónapja mult, hogy egybekeltünk és jómódban éltünk; volt bőven rozsunk, pityókánk, gesztenyénk, szárított szőlőnk; volt jókora darab szántóföldünk, szép házunk, lovunk, kutyánk.

Az uram földesgazda volt; sokszor semmi dolga nem akadt s olyankor unatkozott. Azt szokta mondani:

— Boltosnak állnék; ilyen tétlenül nem tölthetem el életemet, hiszen egészséges, erős, ügyes ember volnék s ha munkátlanul járok, mindjárt tele a fejem rossz gondolatokkal.

De hát nem volt ahhoz való elég pénze, hogy boltot nyithasson. Egyszer aztán megszólította az egyik barátja:

— Hallod-e, Zuanne Atonzu, akarsz-e eljönni egy kis bardanára? Sokan leszünk, a legkülönb hamariák mutatják az utat; egy lovagnak a házat ostromolnánk meg, a mi szinültik van ezüstholmival, meg pénzzel. Lóhalálában

*) Bardana: (az olasz irodalmi nyelven: gualdana) rabló hadjárat.

jött ide közénk arról a tájékról egy ember, hogy hirt hozzon és bardanára hívjon bennünket; ő maga mutatja meg a házat. Erdőkön kell átmenni, hegyeken felkapaszkodni, folyókön átgázolni odáig. Gyere velünk!

Az uram elmondta nekem is a dolgot. No, — mondok — minek neked annak a lovagnak az ezüstholmija?

— Persze, — felelte az uram — pökök arra a rongyos pár villára, a mi rám jut a zsákmányból; de hallod-e, hegyet, erdőt kell megjárni odáig, sok minden újat látok... jó mulatság lesz. Meg aztán szeretném is látni egyszer, hogyan is dolgoznak a haramiak. Attól ne tarts, hogy baj történjék; hiszen hány fiatal ember jön el velünk, ki azért, hogy foglalkozást találjon, ki meg hogy agyonüsse az idejét. Jobb volna tán, ha koresmába mennék?

Sirtam, rimánkodtam, de hát nem hallgatott én reám. Végtere már azt mondta, hogy C. gliariba megy, ott dolgoz van.

El is ment — sóhajtott az özvegy; — és én egyedül maradtam. Utóbb elmesélte az uram, hogyan járt. Voltak vagy halvanan; apróbb csoportokra válva igyekeztek előre, időnként aztán előre megbeszélte helyen összejöttek, hogy tanácsot tartsanak. Vezetőjük a hirhozó volt, a bardana feje, lelke meg Corteddu, a haramia, a kinek szeme olyan volt, mint a tűz, a melle pedig csupa veres sörte; igazí Góliát volt; olyan erős, mint az istennyila.

Mikor utra keltek, az első napokban esett az eső, vihar járta, a folyók kiöntöttek és egyiküket leütötte a mennykő. Mikor feljutottak a Hét testvér-hegyre, Corteddu összehitta a bardana fejét és azt mondta:

— Testvérek, nem jöt jelentenek az égi

6 szárnyparancsnokságból és 14 szakaszból fog állani és pedig: az I. szárny Szentes (eddig Szeged), a II. Zombor, a III. Ujvidék, a IV. Nagybecskerek, az V. Temesvár, a VI. Arad állomásokkal. Az újvidéki szárny új, az aradi, a lugosi és orsovai helyett van felállítva, melyek Brassóra lettek átvéve. Ezek közül Nagyikinda a nagybecskereki szárny II. szakaszát képezi. A nagyikindai szakasz 13 őrsé helyett ezentul 16 lesz és pedig az eddigieken kívül 5—5 csendőrből álló új őrsöket kap Bogáros, Német-Czeruya és Horvát-Kécsa, a padéi őrs pedig Szajánba tétetik át. A nagyikindai szakasz összes eddigi lovas őrséi gyalogositva lesznek.

— **Halálozás.** Groszmann Kálmán bégaszegtyörgyi földbirtokost súlyos csapás érte, Kálmánka nevű kis fia július hó 23-án délután 6 órakor hosszas szenvedés után elhunyt. A kis halottat holnap temetik el Bégaszegtyörgyön.

— **Sötét ut.** A rendőrség tapasztalta, hogy az ovoda udvarából a Béga-átjáróhoz vezető ut esténként nincs megvilágítva s ott oly nagy a sötétség, hogy a közönség nem szívesen megy arrafelé. A rendőrkapitányság most átiratban fogja kérni a város tanácsától, hogy az ovoda udvarán néhány lámpát állíttasson fel.

— **Rendtelenségek a gyalogjárón.** Panaszt kaptunk a közönség köréből, hogy az inas gyerkekek és szolgálók, akik valami terhet visznek kézikocsin vagy talicskán, nem a kocsin, hanem a gyalogjárón mennek s a járókelők, ha nem akarják magukat összepiszkítani, kénytelenek a kocsitra letérni. Ha pedig akad valaki, aki ezeket az embereket figyelmezteti, nemcsak hogy nincs eredménye a figyelmeztetésnek, de még gorombaságot kénytelen elűzni. Hangsúlyozza a panasz azt is, hogy a rendőrök nem törődnek a dologgal s nemhogy maguktól terelnék le a gyalogjáróról a kocsikat, de még figyelmeztetésre sem igen lépnek közbe. Kifogásolja azonkívül a panasz azt is, hogy a cselédlányok vizes kantáikkal állandóan a gyalogjárón mennek s éppenséggel nem törődnek azzal, ha valakit leöntenek a vizzel. Ugyancsak a gyalogjárón vágatnak igen sokszor a kerékpárosok is, akik ellen egyébként még azért is panaszok vannak, hogy esténként lámpa nélkül nyargalásznak s e miatt minduntalan történik kisebb baleset. Konstatáljuk, hogy a panaszokat a magunk részéről is alaposan tanulmányozzuk s ajánljuk a rendőrség figyelmébe, hogy ezeket a rendtelenségeket szüntesse meg.

— **Öngyilkos zeneiskolai igazgató.** Szegedről írják: Nagy feltűnést keltő öngyilkosságot követett el tegnap kora reggel a rendőrség. Szögédi Endre, a városi zeneiskola nagyérdemű igazgatója, a kiváló zenész, légszeszszel megmérgezte magát és a nélkül, hogy bárki is segítségére siethetett volna, meghalt. Az öngyilkosságot már egy-két nappal előbb követte el irodájába zárkózva, de csak tegnap vette észre az intézet szolgálója, amikor már természetesen halott volt. Halála élénk részvétet kelt, tettének okát azonban nem tudják.

— **Az aninai sztrájk.** Mint Anináról jelentik, ez idő szerint már több mint 2000 gyári munkás sztrájkol. Eisner Izsó temesvári iparfelügyelő tegnap odaérkezett. A magy. kir. államvasutak vasgyárának üzletvezetősége kijelentette, hogy azokat, akik ma nem állanak munkába, többé

nem fogadja vissza. A munkások egyik része engedett. A bányászok eddig még nem csatlakoztak a sztrájkolókhöz. A sztrájkoló munkások szombatig várakozó állást foglalnak el. Akkorra várják ugyanis Budapestről a szociálista vezéreket, akik a sztrájkmozgalmat intézik. Békés elintézéshez kevés remény van.

— **A nazarénus katona.** A hónap végén ismét kiszabadul egy nazarénus katona a szegedi csillagbörtönből. Dragolyev Tivadarnak hívják a sápadt arcú embert, ki a verségi honvédegyezredhez rukkolt be ezelőtt 3 évvel, de megtagadta a fegyverfogást. A szegedi II. ker. honvéd hadbíróóság börtönnel és magánzárkával súlyosított két és fél évi börtönrre ítélte a vakbuzgó embert, ki most tölti büntetésének utolsó napjait. A hosszú fogság alatt tökéletesen megtanulta az asztalos mesterséget, de például keresztet a világ minden kincséért sem faragna, vagy festene, mert azt tiltja a vallása. Dragolyev kijelentette, hogy ha élete fogytáig kell is börtönben sanyalódnia, fegyvert nem fog, mert hitét semmiért meg nem tagadja.

— **Bedőlt ház.** Temesvárról írják: Az erzsébetvárosi Gátsor-utában épül Pintér Lajosnak, a Temes-Bégavölgyi vízszabályozási társulat tisztviselőjének földszintes lakóháza, melyet Ludwig Ferenc helybeli építőmester épített, az építkezést Finszter Ferenc művezető felügyeletére bízva. Most, mikor a ház csaknem teljesen készen állott, akartak utólag még egy pincefélélt építeni a ház alatt. Tegnapelőtt meg is kezdték a föld kihányását, tekintet nélkül az alapfalakra, melyeket csak tegnap akartak megerősíteni. Tegnap reggel folytatták a munkát. Reggeli fél nyolc óra tájban a ház utcai része mintegy 20—22 méter hosszúságban iszonyu robajjal összeomlott, maga alá temetve a művezetőt és két munkást. Csodálatosképpen azonban csak az egyik munkás, Kunsza Pál halt meg, míg a másik, Kuthy György, fején szenvedett súlyos sérülést és a művezetőnek a lába tört el. A vizsgálatot megindították.

— **Elfogott pénzhamisító banda.** Sikerült fogást tett a pancsovai rendőrkapitányság a minap. Éjjel egy mulatóházban tetten érte ugyanis Szladov György sándoregyházi lakost, amikor hamisforintokkal fizetett. A gyanus embert természetesen nyomban letartóztatták s átadták a homolici csendőrségnek, mely a nyomozást tovább folytatta. A nyomozás során aztán kiderült, hogy egy egész pénzhamisító bandával van dolga a csendőrségnek s hogy nemcsak Szladov az egyedüli, aki a hamis forintokat készíti, hanem Nyusztán Pál, Sebestyén Teréz és Szabó Péter sándoregyházi és Milovánov Péter oppovai lakos is a banda tagjai közé tartozik. A pénzhamisítók főfőszke Nyusztán lakása volt, ahol házmotózaskor különféle cinkrudakat, a pénzhamisításhoz szükséges préseket és körirattal ellátott karikákat találtak elásva. Az egyes cinkosok lakását is megmotozták s ezeknél együttvéve 49 darab hamis ezüst forintot, 1 darab hamis ötkoronást találtak, mely pénzdarabokat a csendőrség a préssel és egyéb pénzhamisító eszközökkel együtt lefoglalt. Szladov és Nyusztán makacsul tagadnak mindent,

a többiek azonban beismerik, hogy a pénzhamisításban részük volt, mindezeideig azonban még egyetlen hamis pénzdarabot sem hoztak forgalomba. A pénzhamisítókat átadták a pancsovai kir. törvényszéknek.

— **Tűz.** Nagy tűz pusztított a minap Beresztőcz községben. Rosenfeld József beresztőczyi lakosnak a község határában levő 2 nagy kazal szénája kigyuladt s rövid idő alatt teljesen leégett. Az elégett széná biztosítva volt s emberben vagy állatban nem esett kár. A csendőrség a tűz hírére nyomban a helyszínére ment, ahol a vizsgálatot megtartották, de a tűz keletkezésének okát nem lehetett megállapítani.

— **Orfeum.** A Lichtenstein-féle orfeumtársulat, mely esténként kellemesen szórakoztatja a kaszinó-kertben a közönséget, holnap tartja bucsu-estélyét kiünően összeállított műsorral.

— **Boszuálló legények.** Nagy verekedés volt a napokban Torontálalmáson, Mergé János, Katerer József és Frídrich István ottani legények ugyanis a legutóbbi éjjel az utcán meglesték Paur György Ulrich Ferenc, Eret Mihály és Varga Antal szintén ottani lakosokat s midőn azok gyanútlanul végighaladtak előttük, előugrottak s botokkal annyira elverték őket, hogy súlyos sérüléseket szenvedtek. A csendőrség elfogta a verekedőket, a kik azt mondták, hogy boszúból verték meg társaikat. A három verekedőt átadták a pancsovai kir. ügyészségnek.

— **Gyanus multság.** A dolovai csendőrség a minap értesült arról, hogy egy Jagodics Emil nevű csavargó, a ki pénzhamisítás gyanúja miatt néhány napig fogságban volt, a falu koresmájában duhajkodik. A csendőrség persze rögtön a koresmába mentek s igazolásra szólították Jagodicsot, megkérdezvén tőle egyszersmint, hogy honnan szerezte a mulatozásra a pénzt. Jagodics azonban minden felvilágosítást kerken megtagadott s csak azt mondta, hogy a bíróság előtt majd mindent be fog vallani. A motozás alkalmával a csendőrség 74 korona készpénzt találtak Jagodicsnál. A gyanus embert átadták a pancsovai járásbírósnak.

— **Vásár.** Zenta város rendőrkapitánysága átiratban értesítette Nagybecskerek város közönségét, hogy Zentán a legközelebbi országos vásárt augusztus hó 16. és 17-én fogják megtartani.

— **Halálos kocsisás.** Fagyeczán Péter földművelő tegnap fával megrakott kocsiján Lippára igyekezett. Utközben a lovak valószínűleg megbokrosodtak, Fagyeczán a lovak közé esett és olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy sebeibe belehalt. A megvadult lovak a szerencsétlenül járt ember holttestét hosszú uton magukkal vonszolták, míg nem sikerült őket megfékezni. A holttestet a lippai temető halottas házába szállították, hol fel fogják boncolni.

— **Mérsékeltáru jegyek Szent-István napjára.** A m. kir. államvasutak igazgató-ágától vett értesítés szerint a magy. kir. államvasutak, valamint a kassa—oderbergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól, az üzemükben álló helyi érdekű vasutak állomásainak és a szomszédos forgalomnak kizárásával, mind a három kocsiosztályra nézve úgy a gyors, mint a személyvonatokon Budapestre mintegy 30%-kal mérsékelt áru menettéri jegyek adatnak ki. Ezen menettéri jegyek f. évi augusztus hó 16—20. napjain az utóbbi napon azonban csak a reggeli érákban, valamennyi személyszállító vonathoz (expresszvonatok kivételével) fognak kiadni. A menettéri jegyek 5 napig érvényesek, oly módon, hogy a kiadás napját első napnak számítva a visszautazást legkésőbb az 5-ik nap éjféltől meg kell kezdeni, megjegyvezvén azonban, hogy a visszautazás legkorábban csak augusztus hó 20-án délután történhetik, korábbi visszautazás esetén a jegyek érvénytelenek. Utmegszakításnak sem menet, sem jövetkor nincs helye. Gyermekekre külön kedvezmény nem engedélyeztetik.

Színház és művészet.

* **Kunhegyiek Nagybecskereken.** Torontál-vármegye színházi bizottsága tegnap dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklete alatt ülést tartott, melyen jelen voltak: Poroszkay Béla, dr. Végh Lajos, dr. Pollák Viktor, dr. Brájjer Lajos b. tagok és Tullies György b. jegyző. A bizottság főképen Kunhegyi színházgató kérvényével foglalkozott, ki Törökbecséről, hol jelenleg működik, augusztus elején át akar jönni 6 előadásra Nagybecskerekre. Miután még egy ily rövidebb vendégszereplés is kedvezőtlenül befolyásolhatná az őszi évadot, a bizottság nem döntött végképen Kunhegyi kérvénye felett, hanem megsürgeti Balla választását, hogy vajjon bejön-e az ősz folyamán Nagybecskerekre. Ha a délvidéki

jelek. A dolognak rossz vége lesz s azonfölül magam árulást szimatolok; azt hiszem, a vezetőnk kém. Fogadjátok meg szavamot: hagyjuk félbe a dolgot; úgy értem, hogy hagyjuk máskorra.

Sokan igazat adtak Corteddunak, de Pilatu Barras, az Oraniból való bandita, aki ezüstörrel járt, mert hogy az igazi orrát golyó szakította le, felállott és azt mondta:

— Testvéreim az Urban, — mindig ezzel szokta kezdeni — testvéreim az Urban, a Corteddu tanácsa énnekem nem kell. A kutyafáját! Ha esik az eső, az még nem azt jelenti, hogy az Isten nincsen velünk; az ilyen kis kényelmetlenség még jól is esik, legalább megkeményíti a fiatalembereket. Ha a vezetőnk el találja árulni, leütjük. Előre, legények!

Corteddu megcsóválta oroszlánfejét, egy másik haramia meg azt mondta csufondárosan:

— Látszik, hogy nincsen szimatja!

Pilatu Barras nagyot rikkoltott:

— A kutya szimatol, nem a keresztényember, testvéreim az Urban! Az én orrom ezüstből való, a tiétek csontból. Én csak azt mondom: ha a dolgot félbehagyjuk most, akkor bebizonyítottuk vele, hogy gyávák vagyunk; gondoljátok meg, fiatalemberek is eljöttek velünk, azoknak ez lesz az első próbájuk és a fickók alig várják, hogy megmutassák, ki a legény a gáton; ha most hazakülditek őket, a gyávaságra mutattok vele példát; hazamennnek a viskójukba, naplopók lesznek és soha senki sem látja hasznukat. Előre, legények!

Erre aztán a többi fő is igazat adott neki és mentek megint előre. De hát Corteddunak volt igaza; a vezetőjük elárulta őket. Annak a

gazdag lovnak házában katonák voltak eldugva, nagy verekedés támadt, sok haramia megsebesült, sokat megismertek, egyiküket meg is ölték. Az uramra ráismertek, hát szöknie kellett.

Az én uram sohasem rabolt, a családja keresetéből élt meg és sok jót mivelte felebarátaival. Mindenünket el kellett adnunk, ez a ház maradt meg csak, ni. Börtönbe sohasem került az én uram, pedig a carabinieri örökké a nyomában voltak, akár a vadász a vaddisznóban. De ő minden eselvetést ügyesen el tudott kerülni s a mikor a hegyek között keresték, olyankor itt aludt, éppen ott a tüzhely előtt, a hol most te ülsz.

Hadd mondok el, hogyan halt meg a lelkem. Két esztendeje éppen annak. Meghalotta egyszer, hogy egy csapat carabinieri keresi a hegyek közt. Arra megüzente nekem:

— A mig a carabinieri keresnek, egy kis bardanára megyek; visszajövet nálad töltöm az éjszakát, kicsi feleséggem; aztán megvárj ám!

Hát én csak vártam, vártam két éjszakán át, három éjszakán által és egész gombolyag fekete pamutot elkötöttem.

Három éjszakán át vártam, de már akkor szomorú lettem és ha férfilépést hallottam, hangosan vert a szívem. Egymás után multak az éjszakák, a szívem összetöppörödött és végtére olyan kicsi lett, mint a mazsolaszem.

A negyedik éjszakán bekopogtak az ajtón; félretoltam a rezeszt.

— Ne várj tovább, asszony! — mondta egy maskarás ember és beadta az ajtón az uram köpönyegét.

Grazia Deledda.

szinikerület igazgatója nem játszik az őszszel Nagybecskerekén, ebben az esetben a bizottság teljesíthetőnek véli Kunhegyi kérelmét.

*** A nagyikindai szinpartoló egyesület.** Mint Nagyikindáról írják, az ottani szinpartoló egyesület megalakítására nagyban folynak a készülődések és a mozgalom igen szép eredménnyel kecsegtet. A taggyűjtő izek, melyek a Wachtel Leo rendőrkapitány, Szoboszlai Zoltán kir. törvényszéki albirónak és a nagyikindai polgármestereknek vannak kiosztva, rohamosan telnek meg és különösen Wachtel Leo ize mutat pompás eredményt, amennyiben nagyobb részt magánhivatalnokok és iparosok körében már eddig is mintegy 2000 kor. bérletet gyűjtött.

*** Hangverseny.** Zsiross Dezső és Kürschner Manó zeneművészek hangversenyüket, melyet holnapra hirdettek, kedden este fogják megtartani a Korona-szállóban. A hangverseny iránt élénk érdeklődés nyilvánul.

*** Új magyar férfikarok.** Az „Apollo” című magyar kargyűjtemény 68. száma a következő új magyar férfikarokat tartalmazza vezérkönyvben és négy számban: 334. kar Hoppe Rezső Tréfás gyászinduló (dicséretet nyert pályamű); 335-6. kar Goll János átíratában két magyar dal a) „Eltörött a hegedűm...” b) „Lári-lári-lom”. 337. kar Franek Gábor „Otthon és idegenben”. Az Apollo évenként október, január, április és július hónapban mindig egy teljes iv vezérkönyvvel és négy számmal jelenik meg. Egész évi előfizetési díja 5 kor. Postai küldemények intézői: Az „Apollo” szerk. kiadóhivatalának Budapest, VI. ker., Lázár-utca 18. sz.

Legujabb.

Rémhírek Bulgáriából.

Lapunk zártakor a városban különböző rémhírek terjedtek el Bulgáriából. Egyik hír szerint Ferdinánd bolgár fejedelmet és családját meggyilkolták volna, más hír szerint a bolgár fejedelmet detronizálták.

Érdeklődünk a rémhírek iránt, a melyek állítólag Pancsováról eredtek, itt azonban semmit sem tudnak ilyenről.

Hogy a bolgár fejedelmi családnak valami baja történt volna, az ki van zárva, mert Budapestről kapott értesüléseink szerint Ferdinánd bolgár fejedelem és családja tegnap Bécsbe érkezett. A detronizálásról szóló hírek ellenben ez ideig ellenőrizhetlenek.

Közgazdaság.

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1903. évi július hó 17-18. 1903. évi július hó 23-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltás történt:

Féber Miklós hagyatékához tartozó 90 négyszögöl házhelyet örökölte Féber István és Salis Mártonné Féber Krisztina

Kovács János hagyatékához tartozó 609 négyszögöl beltelket és 4 hold szántót örökölte Kovács József.

Spessa Adolf tulajdonát képező 1878. öi. sz. házat és 2410. öi. sz. ház felét elajándékozta Spessa Adolfné Spindler Teklának.

Vancsik Pál és társai tulajdonát képező 183. öi. sz. házat megvette Lehmann Mihály és Margit 6000 koronáért.

Graszl szül. Csuszner Karolin tulajdonát képező 1000 és 1000 négyszögöl szőlőskertet megvette dr. Györgyevits Milos 1500 koronáért.

Mos Vilmos tulajdonát képező 1914. és 1933. öi. sz. házak felét elajándékozta neje szül. Fuchs Annának.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskerekén, 1903. évi július hó 24-én megtartott heti vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	ár
kétszeres		6.60 korona
rozs		6.70
árpa		4.60
zab		6.—
kukorica		6.20
repece		10.—
széna I.		3.—
II.		2.50
szalma I.		1.50
II.		1.—
burgonya	50	1.20
marhahús I.	1 kilogr.	—96
II.		—88
borjú hús		1.20
disznó hús		1.04
juh hús		—80
zsir		1.80

TÁVIRATOK.

A pápa halála.

Budapest, július 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Rómából táviratozzák, az udvari templomban XIII. Leo pápa lelki üdvéért ma délelőtt gyászistentisztelet volt. A pápa ravatalát állandóan nagy közönség látogatja, kik között igen sok az idegen.

Budapest, július 24. (A „Torontál” eredeti táv.) Vaszary Kolos biboros hercegprimás ma Balatonfüredről Budapestre érkezett s innen fog Rómába utazni a pápaválasztásra.

Budapest, július 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából táviratozzák: A pápa temetési szertartására nagy apparátussal folynak az előkészületek a Vatikánban és ezzel egyidejűleg sietve készülnek a conclavera is. A Vatikánban nagy sereg munkás dolgozik, hogy a conclave alkalmával szükséges átalakításokat mielőbb befejezzék.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése július hó 24-én.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, július 24.

A képviselőház ma délelőtt ülést tartott, a melyen folytatta a miniszterelnök programja fölött megindult vitát.

A mai ülésen Vázsonyi Vilmos beszélt a miniszterelnök programja ellen.

Ezután Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter válaszolt azokra az interpellációkra, melyeket a legutóbbi árvízveszély alkalmából intéztek hozzá.

A miniszter válasza általános megnyugvást keltett s a Ház tudomásul vette.

Nagybeteg egyetemi tanár.

Budapest, július 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Esztergomból jelentik, Czobor Béla egyetemi tanár, a kitűnő tudós, akit a napokban szélütés ért, még mindig igen súlyos beteg s az orvosok komolyan aggódnak életéért.

A budapesti papnevelő új rektora.

Budapest, július 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti központi papnevelő intézet rektori állását, mely Városvy Gyulának székesfejérvári püspökké történt kinevezésével megüresedett, legközelebb betöltik. A papnevelő intézet új rektora, mint hiteles forrásból jelentik, Steinberger Ferenc dr., a nagyváradi szeminárium rektora lesz.

Tűz a fiúmei kikötőben.

Budapest, július 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Fiuméből jelentik, az ottani szabad kikötőben lerakott szeszszordók kigyuladtak. A tűz gyorsan terjedt, úgy hogy nagy veszedelem fenyegette a közelben lévő nagyobb szeszszállítmányt. Szerencsére a közelben lévő pénzügyőrök s az állomási tűzoltók hamar a tűznél termettek és sikerült nekik eloltani, mielőtt a többi hordók meggyulásából katasztrófa történhetett volna.

Megszűnt sztrájk.

Budapest, július 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Nagyváradról jelentik, az ott hetekig tartó és sok izgalmat okozó asztalos-sztrájk véget ért. A munkások és a munkaadók tegnap meg egyeztek s így a műhelyekben ma már megkezdtek a munkát.

A párisi százmilliók csalók pöre.

Budapest, július 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Párisból jelentik, a százmilliók csalóknak, Humbertéknek a pörét, melyet a bíróság augusztus 8-ára tűzött ki, valószínűleg elhalasztják, mert a bűnpör egyik vádlottja, Humbert Teréz beteg. Ebben az esetben a tárgyalást szeptember folyamán tartják meg.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1903. július 24.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilo	50 kilogr. ára		kilo	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki uj	76	7.30	7.40	80	7.70	7.80
Pestvidéki uj	76	7.15	7.30	80	7.60	7.70
Bánsági uj	76	7.15	7.30	80	0.—	0.—
Bácskai uj	76	7.15	7.45	80	0.—	0.—
Rozs	uj elsőrendű	70-75		6.10	6.20	
	másodrendű	—		6.—	6.10	
Árpa	lakarmány	60-62		5.70	5.90	
	égetni való	62-64		5.50	5.60	
	sőrözésre való	64-66		0.—	0.—	
Zab	—	39-41		5.70	5.80	
Tengert	bánsági	—		6.25	6.40	
	másodmü	—		6.40	6.50	

Határidő-üzlet.

Budapest, július 24. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak kissé emelkedtek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	7.24—
Tengeri (júliusra)	6.28—
Tengeri (augusztusra)	6.26—
Tengeri (májusra 1904.)	5.01—
Zab (októberre)	5.33—
Rozs (októberre)	6.20—

Nyilttér.*

Bor „Templom-forrásvízzel”!

Kitűnő ízű ital!

Mérsékeltelen élénkíti a szív működését és emeli az étvágyat.

Kérjen mindenki Rohitschi „Templom-forrásvizet”!

(550/c-2.2)

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1903. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versez, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagyikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Versezről, Alibanáról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módszról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 23 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versezre: délután 4 óra 45 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versez, Antalfalva—Pancsova és Alibanára: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Módszra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

Üzlet-áthelyezés.

Használja fel minden ember az alkalmat olcsó bevásárlásra. Üzletem áthelyezése miatt tetemesen leszálítom a legújabb divatárakat, u. m.:

Férfi szalma- és nemez-kalapokat, bőrcipőket, nyakkendőket, harisnyákat stb.

Női divatárakban: Blousokat, alsószyoknyákat, női fél- és magas cipőket, napernyőket, fürdő-kabátokat stb.

PETZ ANTAL

női- és férfi divatkereskedő
Nagybecskerek.

(586-10.5)

Augusztus 1-től kezdve a Torontáli bank ujonnan épült palotájában.

Augusztus 1-től kezdve a Torontáli bank ujonnan épült palotájában.

Augusztus 1-től kezdve a Torontáli bank ujonnan épült palotájában.

ad 1337. sz. 1903.

597-3.3

Arverési hirdetmény.

Tisza-Hegyes község előjárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a községi képviselőtestületnek 51. kgy. 3272/1902., illetve 119. kgy. 1902., 327/1903. sz. alatt kelt és törvényhatóságilag 1933. kgy. 38662/1902. és 425. kgy. 7195/1903. sz. alatt jóváhagyott határozata értelmében Tisza-Hegyes község, mint erkölcsi testület tulajdonát képező és a tiszahegyesi 1104. számú telekjegyzőkönyvben felvett és ugynevezett „Tábla” nevű szántóföld — körülbelül 371 hold — 2 és 5 holdas parcellákban nyilvános árverés útján örök áron eladatni fog.

Az árverés a helyszínén 1903. évi augusztus hó 10-én délelőtt 8 órakor fog megtartani, mely napra a venni szándékozók meghívattak azzal, hogy az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a községi jegyzői irodában megtekinthetők.

Kelt Tisza-Hegyesen, 1903. évi július hó 18-án.

Grezlo Dénes Gyula,
jegyző.

Alexity,
bíró.

569. B. v. k. sz. 1903.

603-1.1

Arverési hirdetmény.

Közhírré tétetik, miszerint a tekintetes nagybecskereki kir. törvényszéknek 1902. évi 8192. számú végzésével megkeresett tekintetes nagybecskereki kir. járásbíróg-nak 1902. évi V. 986. sz. alatt kelt végzése folytán dr. Hollaender László mint vb. Stark Bernát tömeggondnoka nagybecskereki lakos részére, Stark Jakab nagybecskereki lakosnál 41 kor. 30 fillér és jár. iránti kielégítési végrehajtás útján 1902. évi szeptember 16-án felülfoglalt 3845 koronára becsült butorok stbbiből álló ingóknak alperes lakásán Nagybecskereken bírói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladása 1903. évi július hó 30-ik napjának d. u. 3 órájára tüzetelt ki az 1903. évi V. 815/4. sz. a. k. végzés alapján.

Együttal felhívattak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, úgy az esetben is, ha elsőbbségi bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kiténtetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. t. c. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéséig alólírotthoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy később bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolva, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasítani.

Kelt Nagybecskereken, 1903. évi július 16-án.

Kiss,

kir. bir. végrehajtó.

Ház bérbeadás.

A Deák Ferenc-utca 4. sz. alatti ház, 3 szoba, fedett folyosó, a szükséges mellék-helyiségekkel, parkírozott udvarral, bérbeadandó november hó 1-től, esetleg előbb is.

Bővebbet ugyanott.

(692-3.1)

Akár szép. Akár eső.
„Marcoin“-féle vendéglő.

Péntek, 1903. július hó 24-én
a temesvári

Elite Varieté Ensemble
vendégjátéka LICHTENSTEIN SOMA igazgatása alatt.

Csakis elsőrendű művészek fellépése

és pedig
JAQUES PAUL

híres salámmorista

POLDI FLOTT **TARJÁN GUSZTI**

FRANZ WAGNER

és a többi művészek.

Fényes esaládi műsor.

Bélepődij 1 korona. — Kezdődik este 8 órakor.

Számos látogatásért esedez (593-5.4)

Lichtenstein,

Marcoin,

igazgató.

kaszinó-vendéglős.

21.502/I. sz. 1903.

Magy. kir. államvasutak.

Üzletvezetőség Szeged.

Pályázati hirdetmény.

(Hasáb tűzifa szállítása iránt.)

A magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége az 1903. évben vonalán szükségelt 10.000 m³ hasábos tűzifa szállítását biztosítani óhajtván, ezen tűzifa szállítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet. A fenti tűzifa ajánlat tételéhez szükséges pályázati feltételek az összes kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők, míg a 122291/98. sz. általános és a tűzfára vonatkozó 65465/92. számú különleges szállítási feltételek csakis készpénzfizetés mellett a magy. kir. államvasutak központi nyomtatványtáránál (Budapest-Andrássy ut 73/75. sz.) szerzhetők be, még pedig előbbiek 50. utóbbiak 30 fillérért.

A tűzifa szállítása 1903. év szeptember hó 1-től december hó 25-ig egyenlő havi részletekben eszközözendő.

Az ivenként 1 koronás magyar okmánybélyeggel ellátott ajánlatok ezen külcimmal: Ajánlat tűzifa szállítására 21502/1903. számhoz 1903. évi augusztus hó 18-án déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségének általános osztályánál nyújtandók be, vagy posta útján beküldendők.

Szeged, 1903. évi július hóban.

(3.1)

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Arverési hirdetmény.

Közhírré tétetik, miszerint a tekintetes nagybecskereki kir. járásbírósnak 1903. évi július 2-án V. 788. szám alatt kelt végzése folytán Dózsa Martonné szül. Polyák Zsuzsanna nagybecskereki lakos részére, Veréb György nagybecskereki lakosnál 1000 kor. és jár. iránti kielégítési végrehajtás útján 1903. évi július 3-án lefoglalt 1198 kor. 90 fillérre becsült butorok stbbiből álló ingóságok alperes lakásán Nagybecskereken bírói árverésen készpénz fizetés mellett leendő eladása 1903. évi augusztus hó 4-ik napjának délutáni 3 órájára tüzetelt ki az 1903. évi V. 788/2. sz. a. k. végzés alapján.

Együttal felhívattak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, úgy az esetben is, ha elsőbbségi bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kiténtetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. t. c. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéséig alólírotthoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy később bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolva, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasítani.

Kelt Nagybecskereken, 1903. évi július 21-én.

Kiss,

kir. bir. végrehajtó.

106151/903. sz.

Magy. kir. államvasutak.

H i r d e t m é n y.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet a pozsonyi állomáson létesítendő iroda és lakóépületnek, valamint fölveteli épület III-ik osztályú váróterem toldalékának előállításához szükséges munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetések, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához közt feltételek Budapestén, a magyar királyi államvasutak igazgatóságának magas építményi ügyosztályában (VI. kerület, Teréz-körút 56. sz. III. emelet, 14. ajtó.) és Pozsonyban a magyar királyi államvasutak pozsonyi osztály-méregőségénél (Pozsony főpályaudvaron) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1903. évi július hó 31-én déli 12 óráig nyújtandók be alulírott igazgatóság építési és pályafentartási főosztályában (Budapestén, VI. kerület, Teréz-körút 56. szám. II. emelet 10. ajtó.) Az ajánlatok egykoronás, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a Pozsony állomáson létesítendő iroda és lakóépületnél, valamint a fölveteli épület III-ik oszt. váróterem toldalékánál teljesítendő munkákra.”

Budapestén, 1903. évi július hóban.

(3.2)

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

A „Torontál” kiadóhivatalában

kapható

Somfai Jánosnak

Kutyavár

és más apróbb históriák

cimű könyve,

melyet úgy a sajtó, mint a közönség nagy elismeréssel fogadott.

Ára:

füzve 3 kor. — kötve 5 kor.

(524-x.30)